

ยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ โดยขยายระยะเวลาสิ้นสุดปี ๒๕๖๕

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กำหนดบทบาทรัฐวิสาหกิจให้ชัดเจนเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

วัตถุประสงค์ :

- ๑) เพื่อให้รัฐวิสาหกิจมีบทบาทและทิศทางที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของประเทศ
- ๒) เพื่อให้รัฐวิสาหกิจดำเนินงานได้ครบถ้วนตามบทบาทและเป้าหมายการดำเนินงานที่สอดคล้อง

กับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ต่างๆ ของประเทศ

เป้าหมายการพัฒนา :

- ๑) รัฐวิสาหกิจทุกแห่งมีบทบาทและทิศทางการดำเนินงานชัดเจนภายในปี ๒๕๖๕
- ๒) รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนและดำเนินงานตามบทบาทและเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างครบถ้วน

แนวทางพัฒนา :

๑) กระทรวงเจ้าสังกัด รัฐวิสาหกิจ สศช. และกระทรวงการคลัง สร้างความชัดเจนในบทบาทและทิศทางการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่จะทำให้ภารกิจและบทบาทของรัฐวิสาหกิจเปลี่ยนแปลงไป โดยเน้นการปรับบทบาทรัฐวิสาหกิจให้เป็นเพียงผู้ให้บริการเป็นหลัก (Operator) ลดการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนบทบาทที่ชัดเจนของรัฐวิสาหกิจ

๒) รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนวิสาหกิจและแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับบทบาทและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนข้างต้น

๓) กระทรวงเจ้าสังกัดและกระทรวงการคลังกำกับดูแลให้รัฐวิสาหกิจสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ต่างๆ ของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารแผนการลงทุนให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของประเทศ

วัตถุประสงค์ :

- ๑) เพื่อให้รัฐวิสาหกิจมีการลงทุนที่สอดคล้องกับบทบาทและมีทิศทางการดำเนินงาน
- ๒) เพื่อให้ภาครัฐสามารถวางแผนและกำกับการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐวิสาหกิจอย่างบูรณาการในระยะยาว
- ๓) เพื่อให้ภาครัฐสามารถวางแผนและจัดหาแหล่งเงินลงทุนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักวินัยการเงินการคลังของประเทศ

เป้าหมายการพัฒนา :

- ๑) ภาครัฐมีแผนการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐวิสาหกิจระยะ ๕ ปี
- ๒) ภาครัฐกำหนดให้โครงการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐวิสาหกิจมีแหล่งเงินลงทุนที่เหมาะสมครบถ้วนทุกโครงการ โดยคำนึงถึงทางเลือกในการลงทุนที่สามารถลดภาระงบประมาณของรัฐและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและตลาดทุน

แนวทางพัฒนา :

๑) กระทรวงเจ้าสังกัดและรัฐวิสาหกิจจัดทำแผนการลงทุนขนาดใหญ่ระยะ ๕ ปี ที่สอดคล้องกับบทบาทและทิศทางการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรร่วมระหว่างรัฐวิสาหกิจและหน่วยงานของรัฐอื่น (Synergy) เพื่อลดการลงทุนที่ซ้ำซ้อน

๒) กระทรวงการคลัง สศช. และสำนักงานงบประมาณ รวบรวมและจัดทำแผนการลงทุนขนาดใหญ่ของรัฐวิสาหกิจระยะ ๕ ปี โดยคำนึงถึงลำดับความสำคัญ ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และความพร้อมของโครงการ

๓) กระทรวงการคลังและสำนักงานงบประมาณพิจารณากำหนดแหล่งเงินลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของรัฐวิสาหกิจให้ครบถ้วนและเหมาะสมกับโครงการ โดยเน้นให้มีการระดมทุนจากแหล่งเงินทุนทางเลือก เช่น การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (PPP) กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออนาคตประเทศไทย (Thailand Future Fund : TFF) เป็นต้น เพื่อลดภาระงบประมาณของรัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างความแข็งแกร่งทางการเงินเพื่อความยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ :

๑) เพื่อให้รัฐวิสาหกิจมีฐานะทางการเงินแข็งแกร่งเพียงพอที่จะดำเนินงานตามบทบาทและภารกิจได้

๒) เพื่อแก้ไขปัญหาทางการเงินให้แก่รัฐวิสาหกิจที่ประสบผลการดำเนินงานขาดทุนอย่างต่อเนื่อง

๓) เพื่อให้ภาครัฐมีกลไกสนับสนุนทางการเงินรัฐวิสาหกิจกรณีที่ต้องดำเนินงานตามนโยบายรัฐ

เป้าหมายการพัฒนา :

๑) รัฐวิสาหกิจมีฐานะทางการเงินที่แข็งแกร่งเพียงพอต่อการดำเนินงานและการลงทุนตามบทบาทและเป้าหมายของยุทธศาสตร์ต่างๆ ของประเทศ

๒) รัฐวิสาหกิจที่มีปัญหาทางการเงินได้รับการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

๓) ภาครัฐมีกลไกในการสนับสนุนทางการเงินแก่รัฐวิสาหกิจในการดำเนินงานตามบทบาทและภารกิจ

แนวทางพัฒนา :

๑) รัฐวิสาหกิจสร้างความมั่นคงด้านรายได้ มีการควบคุมรายจ่ายให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และบริหารทรัพย์สินให้เกิดประโยชน์เพื่อเป็นแหล่งรายได้เพิ่มเติม

๒) กระทรวงเจ้าสังกัด กระทรวงการคลัง และรัฐวิสาหกิจ ร่วมจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของรัฐวิสาหกิจที่มีปัญหาด้านการเงิน โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจที่ขาดทุนต่อเนื่องต้องจัดทำแผนพลิกฟื้นกิจการเพื่อให้เกิดความยั่งยืนทางการเงิน

๓) กระทรวงการคลังและกระทรวงเจ้าสังกัดจัดให้มีระบบสนับสนุนทางการเงินแก่รัฐวิสาหกิจ เช่น การให้เงินอุดหนุนบริการสาธารณะของรัฐวิสาหกิจ (Public Service Obligation : PSO) หรือ การแยกบัญชีธุรกรรมเชิงนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA) เป็นต้น เพื่อให้รัฐวิสาหกิจมีความแข็งแกร่งทางการเงินเพียงพอในการให้บริการตามนโยบายรัฐ ทั้งนี้ ในการสนับสนุนจะต้องสะท้อนถึงคุณภาพและต้นทุนที่มีประสิทธิภาพในการให้บริการตามนโยบาย

๔) รัฐวิสาหกิจจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงทางการเงินที่คำนึงถึงผลกระทบต่อรายได้ ค่าใช้จ่าย และภาระผูกพันที่จะส่งผลกับฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สนับสนุนการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๔.๐ และแผน DE วัตถุประสงค์ :

- ๑) รัฐวิสาหกิจใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการพัฒนางานและการให้บริการแก่ประชาชน
- ๒) รัฐวิสาหกิจใช้นวัตกรรมในการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ
- ๓) รัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและเทคโนโลยีในด้านที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายการพัฒนา :

- ๑) รัฐวิสาหกิจมีนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการให้บริการและดำเนินงาน
- ๒) รัฐวิสาหกิจมีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ
- ๓) รัฐวิสาหกิจมีบทบาทที่ทำให้เกิดนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่อสังคม

แนวทางพัฒนา :

๑) ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนรองรับเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลง (Disruptive Technology) รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องมาใช้ประโยชน์ในการผลิตและการบริการทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ

๒) รัฐวิสาหกิจมีการพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาช่วยในการปรับปรุงระบบบริหารจัดการภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีการประเมินและรายงานผลตามมาตรฐานสากล

๔) รัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมและการวิจัยที่เกี่ยวข้องร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคส่วนอื่นในการพัฒนางานตามบทบาท

๕) ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำฐานข้อมูล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และเปิดเผยให้สาธารณชนได้ใช้ร่วมกัน (Open Data) สนับสนุนระบบสารสนเทศ รวมถึงการวิจัยด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ส่งเสริมระบบธรรมาภิบาลให้มีความโปร่งใสและมีคุณธรรม

วัตถุประสงค์ :

- ๑) รัฐวิสาหกิจทุกแห่งมีระบบการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาลเป็นองค์กรคุณธรรม
- ๒) ระบบกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจมีความชัดเจนสอดคล้องกับรูปแบบและบทบาทของรัฐวิสาหกิจ
- ๓) รัฐวิสาหกิจมีบุคลากรที่มีศักยภาพ

เป้าหมายการพัฒนา :

- ๑) โครงสร้างบริหารจัดการองค์กรของรัฐวิสาหกิจที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติงานภายใต้หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์กรที่ดีของรัฐวิสาหกิจและหลักธรรมาภิบาลของสากล
- ๒) รัฐวิสาหกิจทุกแห่งแสดงออกในการยอมรับและการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รวมทั้ง มีมาตรการทบทวนการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอย่างต่อเนื่อง
- ๓) รัฐวิสาหกิจให้ความสำคัญกับประชาชนผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ในการตัดสินใจและการดำเนินการตามภารกิจ
- ๔) รัฐวิสาหกิจทุกแห่งเป็นองค์กรที่มีความโปร่งใสที่สามารถอธิบายเหตุผลในการตัดสินใจ และการดำเนินการได้ และมีกลไกการตรวจสอบการตัดสินใจและการดำเนินการ รวมทั้งมีหลักเกณฑ์ในการประเมินผล การปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน
- ๕) รัฐวิสาหกิจมีบุคลากรที่มีศักยภาพในการปฏิบัติงานตามภารกิจบนพื้นฐานของค่านิยมที่ยึดถือ ความเท่าเทียมและความยุติธรรมอย่างมีจริยธรรม โดยมีผู้บริหารที่กล้าตัดสินใจและกำกับดูแลองค์กรด้วยความโปร่งใส และเป็นธรรม

แนวทางพัฒนา :

- ๑) รัฐวิสาหกิจทบทวนระบบการบริหารจัดการและโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับบทบาท และภารกิจตามหลักเกณฑ์การบริหารจัดการองค์กรที่ดีและหลักธรรมาภิบาลสากล
- ๒) รัฐวิสาหกิจกำกับดูแลองค์กรและบุคลากร รวมทั้งบริษัทในเครือ ให้มีการตรวจสอบและติดตาม การปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับเป้าหมายองค์กร และสามารถอธิบาย ความจำเป็นในการตัดสินใจได้
- ๓) รัฐวิสาหกิจมีระบบการบริหารความเสี่ยง กระบวนการบริหารความเสี่ยง และสารสนเทศสนับสนุน การบริหารความเสี่ยงที่สำคัญ
- ๔) รัฐวิสาหกิจปรับปรุงกระบวนการให้บริการ การจัดการข้อร้องเรียนจากผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีช่องทางในการสื่อสารสร้างสัมพันธ์ รวมทั้งนำระบบ Integrity and Transparency Assessment (ITA) มาปรับใช้ และมีการเปิดเผยข้อมูลที่เพียงพอแก่สาธารณะ ทั้งนี้ กระบวนการคลังจะจัดทำฐานข้อมูลกลางของรัฐวิสาหกิจเพื่อกำกับ และติดตามการดำเนินการและเผยแพร่แก่สาธารณะ
- ๕) รัฐวิสาหกิจมีการทบทวนปรับปรุงระบบและกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส รัดกุม และเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง มีการตรวจสอบติดตามผลและปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจนำระบบที่สนับสนุนความโปร่งใสมาใช้ เช่น Integrity Pact (IP) CoST เป็นต้น

๖) รัฐวิสาหกิจมีกระบวนการติดตามประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรและกระบวนการบริหารงานบุคคลที่สร้างความผูกพันต่อองค์กรและมีความโปร่งใส และยุติธรรม

๗) รัฐวิสาหกิจมีการจัดทำสมรรถนะและความรู้ที่จำเป็น (Skill Matrix) สำหรับคณะกรรมการและผู้บริหารสูงสุด ที่สอดคล้องกับบทบาทและภารกิจ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายตามยุทธศาสตร์

๘) รัฐวิสาหกิจมีนโยบายและแนวทางที่ชัดเจนในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในองค์กร รวมทั้งมีกลไกกำกับ ติดตาม และส่งเสริมบุคลากรให้มีคุณธรรมและจริยธรรม

๙) รัฐวิสาหกิจสรรหาและพัฒนาบุคลากรในทุกระดับให้มีความรู้และสมรรถนะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๔.๐ การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสมัยใหม่ และการสร้างภาวะผู้นำเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงบริบทสำคัญ (Mega Trends) ของโลก อาทิ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม (BCG Model) (พัฒนาเศรษฐกิจใน ๓ มิติ ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy)) มาประกอบการดำเนินงาน (เพิ่มเติม)

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้รัฐวิสาหกิจกำหนดและดำเนินแผนงาน/โครงการต่างๆ ตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้ถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๙ ให้การขับเคลื่อนวาระแห่งชาติเรื่องโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

เป้าหมายการพัฒนา :

รัฐวิสาหกิจสร้างเศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

แนวทางพัฒนา :

๑) รัฐวิสาหกิจสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการอนุรักษ์ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม สร้างความสามารถในการบริหารทรัพยากร และพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากร

๒) รัฐวิสาหกิจมีการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง โดยเพิ่มความมั่นคงด้านอาหาร สุขภาพ และพลังงาน พัฒนาเชิงพื้นที่ตามระเบียบเศรษฐกิจเพื่อการกระจายการเติบโตทางสังคม และเพิ่มโอกาสการเข้าถึงและถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชน

๓) รัฐวิสาหกิจมีการยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาสาขายุทธศาสตร์ (เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุและเคมีชีวภาพ และการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์) เตรียมกำลังคน ผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญ สร้างและพัฒนาตลาดด้วยการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด พัฒนาปรับแก้กฎหมาย กฎระเบียบ และจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

๔) รัฐวิสาหกิจสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยการพัฒนาเทคโนโลยีและองค์ความรู้ขั้นแนวหน้า รวมถึงการเชื่อมต่อยุคหน้า (5G Connectivity) ยกระดับความสามารถของกำลังคน และยกระดับเครือข่ายพันธมิตรต่างประเทศ